

MEĐUNARODNI DAN EPILEPSIJE 10.02.2025.

Nacionalni dan oboljelih od epilepsije 14.02.2025.

#50MillionSteps #StepsAgainstStigma #EpilepsyStigma #EpilepsyDay

Epilepsija je najčešća kronična bolest mozga i pogađa ljude svih dobni skupina. Više od 50 milijuna ljudi diljem svijeta ima epilepsiju; gotovo 80% njih živi u zemljama s niskim i srednjim dohotkom. Oboljelih je 6 milijuna u Europi, 40 000 u Hrvatskoj. U svijetu je 10 milijuna oboljelih je u dobi do 15 godina, u Hrvatskoj 7000 djece do 14 godina.

Procjenjuje se da bi 70% osoba s epilepsijom moglo biti bez napadaja ako se pravilno dijagnosticira i liječi. Međutim, oko tri četvrtine ljudi s epilepsijom u zemljama s niskim dohotkom ne dobivaju potrebno liječenje, a taj postotak u nekim zemljama raste na 90%. U mnogim takvim zemljama mnogi zdravstveni djelatnici nemaju osposobljenost za prepoznavanje, dijagnosticiranje i liječenje epilepsije. U većini zemalja sa siromašnim resursima lijekovi protiv napadaja nisu dostupni.

Osobe s epilepsijom i njihove obitelji često pate od stigme i diskriminacije. U mnogim dijelovima svijeta prava priroda epilepsije također je dugo bila iskrivljena mitovima, strahom i pogrešnim predodžbama o ovom poremećaju (WHO).

Stigma znači negativno obilježavanje neke osobe samo zato što ima određenu dijagnozu. Povezana je s predrasudama, negativnim stavovima koji su utemeljeni na pogrešnim činjenicama npr. da je epilepsija zarazna ili psihijatrijska bolest, da se ne može liječiti, da su oboljeli zaposjednuti demonima, da je genetska bolest, neki roditelji ne bi dali svojoj djeci da se igraju s oboljelim djetetom, ne bi se složili da njihovo dijete jednog dana sklopi brak s oboljelim... Uzrokovana je kombinacijom neznanja i straha, što je podloga stvaranju mitova i predrasuda o bolesti, a posljedično i o oboljeloj osobi. U mnogim zemljama još uvijek postoje značajna ograničenja prilikom zapošljavanja i posljedično slabije socijalno – ekonomske egzistencije.

Stigma vodi ka diskriminaciji i socijalnoj izolaciji. Javlja se osjećaj srama kod oboljelog zato što ima epilepsiju i i strah od stigme. Zbog negativnog stava okoline prema oboljelom smanjuje se kvaliteta života. Osoba često trpi zbog straha i anksioznosti da će se epileptički napadaj dogoditi na javnom mjestu i reakcije okoline na napadaj. Zbog toga oboljeli mogu biti usamljeni, neprihvaćeni u okolini, imati teškoće mentalnog zdravlja, manje sklapanja

brakova, manji broj rođene djece. Adolescenti s epilepsijom zbog straha od vršnjačkog nasilja, želje da budu prihvaćeni, zbog opterećenja bolesti, prezaštitničkog odnosa roditelja mogu neredovito uzimati lijekove ili ih prestati uzimati, ne javljati roditeljima za neki od manjih epileptičkih napadaja u strahu da će im se povećati doza lijeka. Adolescenti su ranjiva skupina i zbog specifičnosti razvojnog perioda života u kojem se nalaze i zbog opterećenja svojom dijagnozom te mogu imati poteškoće u vidu slabljenja školskog uspjeha, teškoće mentalnog zdravlja, ulazak u rizična ponašanja.

Tri internacionalne organizacije su se udružile u globalnu kampanju protiv epilepsije da bi izveli epilepsiju iz sjene. To su ILAE International League Against Epilepsy, IBE International Bureau for Epilepsy, WHO World Health Organisation. Cilj kampanje je pomoći vladama u svijetu da osiguraju što ranije postavljanje dijagnoze, liječenja, socijalne prihvaćenosti. Od iznimne važnosti je edukacija javnosti o epilepsiji. Ona je važna radi rušenja mitova i pogrešnih shvaćanja u vezi s epilepsijom i oboljelima.

Ove godine smo se prvi put uključili u kampanju protiv stigme pod nazivom „50 milijuna koraka protiv stigme“. Služba za školsku i adolescentnu medicinu Nastavnog zavoda za javno zdravstvo pozvala je zdravstvene ustanove i dio škola u Sl. Brodu na uključivanje u kampanju. Kampanja je trajala od 06.01.2025. do 10.02.2025. kada se obilježava Međunarodni dan epilepsije. Uključila je hodanje, vježbanje..i brojanje svojih koraka te upisivanje postignutih koraka u brojač na stranici <https://50millionsteps.org/>

Sudjelovali su: Obrtničko-tehnička škola u Sl. brodu, Srednja Medicinska škola Sl.Brod, OŠ“Sibinjskih žrtava“ Sibinj, Služba za patronažu Dom zdravlja Sl. Brod, Služba za školsku i adolescentnu medicinu, Služba za epidemiologiju, Služba za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti. Učenici su mogli pogledati i film „Under the lights“ koji govori o adolescentu s epilepsijom i željom da se uključi u „normalni“ svijet.Služba je izradila i nekoliko postera na hrvatskom jeziku te nekoliko videozapisa o epilepsiji i pomoći prilikom epileptičkog napadaja, koji su objavljeni na <https://www.youtube.com/@skolskamedicinabpz>

Rezultati kampanje su izvanredni. Naše rezultate smo objavili i na web stranici: <https://internationalepilepsyday.org/>

Ukupno 72 765 825 naših koraka protiv stigme epilepsije.

Obrtničko -tehnička škola Sl. Brod 36 060 941 koraka

Srednja medicinska škola Sl. Brod 26 024 694 koraka

Osnovna škola „Sibinjskih žrtava“Sibinj 7 729 456 koraka

Služba za patronažu Dom Zdravlja Sl. Brod 882 000 koraka

Služba za školku i adolescentnu medicinu 1 891 506 koraka

Služba za epidemiologiju 160 000 koraka

Služba za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti 17 228 koraka

Autor: Nevenka Meandžija, dr.med. specijalist školske medicine

Izvor:

1. https://www.who.int/health-topics/epilepsy#tab=tab_1
2. EPILEPSY IN THE WHO,EUROPEAN REGION
3. <https://internationalepilepsyday.org/>